Ræða flutt í Vestmannaeyjum 1954, fyrir kosningar

Bjarni Benediktsson – Stjórnmál – Ræður - Vestmannaeyjar – Kosningar - 1954

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Stjórnmálamaðurinn
Askja 4-3, Örk 4

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Flutt í Vestmannaeyjum – sennilega fyrir bæjarstjórnar-kosn. 1954.

Ber er hver að baki nema sér bróður eigi. Fáir finna frekar til þess en þeir, sem settir hafa verið til einhverrar forystu í stjórnmálum svo að hvarvetna mæðir á þeim öðrum fremur. Þess vegna er það okkur Sjálfstæðismönnum ~~svo~~ mikill styrkur á ferðum okkar um landið að finna víðast hvar fyrir öfluga fylkingu flokkssystkina og hef þó sjaldan séð fríðari hóp en hér í kvöld.

Sjálfstæðisflokkurinn er vissulega sterkur flokkur, langöflugasti flokkur landsins og á mikla fylgi að fagna í svo að segja hverri einustu af Íslands-byggð ~~landsins~~ lanna. Þetta mikla fylgi á hann sem að þakka málstað sínum og mönnunum, sem flokkinn skipa. Hvorttveggja er það saman tvinnað, því að Sjálfstæðisflokkurinn ~~byggir~~ met. öðrum fremur manngildið, frj. frelsis og framtaks. Hann skilur

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

2)

hver einasta manneskja á rétt til frjáls og sjálfstæðs lífs, hvorttveggja kommúnismann og allskonar gjörræði og einræði valdhafa hans er Sjálfstæðismönnum svo fjarstætt sem verða má.

Sjálfstæðismenn vilja tengja saman gamalt og nýtt, hagnýta sér reynsluna en hafa þó opin augun fyrir nýjungum. ~~og gefa ekki aðeins~~

Við teljum sjálfsagt að hlúa að þeim, er lægst eiga, en við viljum ekki aðeins gefa

meðalmanninum heldur einnig þeim, er fram ~~[illegible]~~ úr skara kost á að njóta sín.

Enginn veit fyrirfram hvaðan sá kemur, sem færastur er til að stjórna málum lands og lýðs, klífa björg eða sækja sjó öðrum betur, að gera stórvirki í atvinnumálum, semja ágæt listaverk eða vinna vísindastörf.

Það er lífið, samkeppnin, reynslan, sem úr þessu sker, en ekkert gjörvaldsboð eða áætlunarbúskapur. Ýmiskonar nefndir svo sem fjárhagsráð sáluga geta að vísu bannað hitt og þetta, en

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

3

þar vantar sköpunarmáttinn, hug-
kvæmnina, athafnaþrekið sem alt
á veltur.

Sitjum á [illegible] þess manns,
sem lengur hefur notið trausts
Vestmannaeyinga en nokkur annar,
alþingismannsins okkar. Jóhanns
Jósefssonar, sem með okkur er hér
í kvöld.

Um þessar mundir eru 30 ár
frá því að hann tók sæti á Alþingi
sem fulltrúi okkar og síðan hefur
hann setið þar óslitið. Þið
þekkið betur en ég þau verk, sem
hann ~~áður~~ fyrr og síðar hefur unnið
hér heima í héraði, bæði í
atvinnu- og almennum málum.
En ég veit gerla, hvílíkur máls-
svari hann hefur verið okkar á
Alþingi. Þolgæði hans og þraut-
seigja í að berjast fyrir hafnar-
bótum hér og flugvelli, svo aðeins
tvö mannvirki séu nefnd, eiga
ómetanlegan þátt í, að þau eru
komin upp og hafa valdið slíkri
gerbreytingu til bóta í lífi okkar

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

4)

sem raun ber vitni um. Jóhann hefur þó aldrei látið við það sitja, að berjast fyrir kjördæmamálinu einu saman. Hann var ætíð manna skeleggastur í sjálfstæðisbaráttunni, hann var einn þeirra, sem forystu hafði um nýsköpun atvinnuveganna og sem sjávarútvegsmálaráðherra hóf hann baráttuna fyrir stækkun landhelginnar og lagði þann grundvöllinn, sem síðan hefur verið byggt á, enda var hann á sínum tíma einn helsti hvatamaður þess, að við tækjum sjálfir landhelgisgæsluna í okkar hendur af Dönum. Ég skal ekki nefna fleiri dæmi af þingstörfum Jóhanns Jósefssonar, en því verður að bæta við, að samhliða þeim hefur hann ætíð haft umfangsmikinn atvinnurekstur og hefur nú tekið að sér forystu um uppbyggingu nýrrar atvinnugreinar, skreiðarframleiðslunnar. Og er þá síður en svo allt talið. Hann hefur löngum verið í þýðingarmiklum

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

viðskiftasamningum fyrir ríkis-stjórnina og nú síðari árin fulltrúi Íslands á Evrópu-þinginu. Á s.l. ári bauðst honum að verða sendi-herra Íslands í Þýskalandi, en það vildi hann ekki, þar sem hann mat meira þau störf í ykkar og alþjóðar-þágu, sem ég nú hefi lítillega drepið á.

Af hverju er ég að tala um þetta í kvöld, mundi e.t.v. einhver spyrja?

Vegna þess, að æfi Jóhanns Jósefssonar er ~~ágætt~~ skýrt dæmi um það, hversu [ógerlegt það er að segja fyrir um, hvað úr hverjum einum verður, hvar liggur falinn sá neisti, er ekki aðeins megnar að ylja ~~[illegible]~~ gæfu-slóð einstaklingsins heldur verða að blossi í höndum forystumannsins ~~[illegible]~~ heilli kynslóð til góðs.] ~~[illegible] meiga sín mikils, sjálfur vil ég ekki [illegible] [illegible]~~]

Jóhann Jósefsson hefir ekki orðið ~~[illegible]~~ ágætur maður ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~) vegna ættgengrar auðlegðar, embættisvalda aðstandenda sinna eða langrar skólamentunar, og bentu samt tveir háskólakennarar samfull-trúar Jóhanns á hann ~~til~~ að vera einn af forsetum Evrópu-þingsins, af því að hann var báðum þeim fremri í að

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

mála erlendra tungna. Nei, það var ekki þrótturinn, hugkvæmnin, fagrir hugsjón og þolgæðið, sem ruddu Jóhanni Jósefssyni brautina, sjálfsagt fremur því sem traust samborgaranna létti honum leiðina.

Ég segi aftur satt: Þjóðin á miklu meira undir því, að sem flestir slíkir menn fái að njóta sín, en undir vöðvum stofulærðra spekinga, sem vilja allt til sín taka en aldrei hætta sjálfir neinu til.

Lítilla sanda,
lítilla sæva
lítið er geð guma,

má segja um þá, sem í nefnda-herbergjum sínum ætla að segja fólkinu fyrir um það, hvernig það eigi að haga lífi sínu og hindra það í sjálfsbjargarviðleitninni.

Þið hér í Vestmannaeyjum, sem búið við fagra en hrikalega náttúru og þurfið að sækja björgina út á hið ólgandi haf, ættuð öðrum fremur að skilja, að vel-

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

ferð ekki að eins einstaklingsins heldur ekki síður heildarinnar, er komin undir því, að karlmennska, bjartsýni og áræði fái að njóta sín, hvað sem öllum boðum og bönnum fjarlægra yfirvalda líður.

Raunin hefur og verið sú, að Sjálfstæðisstefnan hefur löngum átt hér öruggt vígi. Um skeið hefur hún þó orðið að lúta í lægra haldi í bæjarmálum ykkar. Ég skal ekki blanda mér í ykkar innri mál og persónulega ekki ræða um bæjarstjórnarkosningarnar. En sannarlega eiga Vestmannaeyingar, sem framleiða meira til útflutnings en nokkrir aðrir landsmenn og eru betur staddir en flestir aðrir, — sannarlega eiga þeir betri hlut skilið en þann, að bæjarstjórn ykkar sé fræg um land allt að óreiðu, vanskilum og fáránlegri framkomu sumra æðstu manna hennar.

Það er Vestmannaeyinga en ekki mitt að segja til um, hvort þeir vilja breyta þessu eða ekki.

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

En að vilja hlut sinn gefst tækifærið og þá verða allir góðviljaðir menn að meta, hvað þeir telja bæjarfélagi sínu sama best. Nú er kosið um allt annað en við alþingiskosningar, það hvernig atkvæði féllu þar, á því ekki að skipta máli, heldur hitt hvort ~~þeir~~ menn kjósa ósamlyndi og endemisfrægð til handa bæjarfélaginu eða örugga forystu og hagnýtar framfarir.

En hver sem úrslitin verða, er víst, að Sjálfstæðisflokkurinn heldur áfram að vera sterkasta aflið í þessu bæjarfélagi sem landinu í heild. ~~Förukerlingar og [illegible] koma og fara.~~

Dægur-lögin og söngvarar þeirra koma og fara. Hver man nú [illegible] þeim, er sumri unga?

Hversu margir eru þeir ekki orðnir, sem hingað til Vestmannaeyja hafa komið [illegible]andi hendi að eigin sögn, er allt átti að gera [illegible], og sagst ætla, að leggja Sjálfstæðismenn að velli? En hvar eru nú [illegible] þeir? Hvers verður þeirra getið í sögu Vestmannaeyja allra sem þóttust ætla að leggja Jóhann Jósefsson að velli? Af hverju

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

hafa andstöðuflokkarnir ekki tekið fleiri í framboð nú en raun ber vitni um af þeim, er stýrðu bæjarmálunum síðasta kjörtímabil.

Vonandi vegna þess, að sómatilfinning þeirra er ekki með öllu sofnuð. Henni skulum við þó vart treysta, heldur eigin dug og baráttu.

Sigur Sjálfstæðisstefnunnar er viss að lokum vegna þess, að hún ein er í samræmi við eðli og þarfir þjóðarinnar, og þótt máttarvan sé komin með hverja leitar hún sit um síðir.

Sjálfstæðisflokkurinn er og verður sterkasta aflið í íslenskum stjórnmálum. Við skulum gera þennan mikla flokk að því bræðralagi þar sem hver styrki annan til allra góðra mála og aldrei linna baráttunni, svo að frægur sigur fáist til heilla fyrir land og lýð.

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur